

سازماندهی گروه زنان به کار گرفته شوند. این موارد عبارتند از:

۱- دولت در قالب یک سری روشها، نظام پشتیبانی و فضای مناسب ایجاد کرده و به دنبال تجربه (آزمایش) و به کارگیری این شیوه ها آنها را به عنوان یک جانشین در برابر نهادهای اعتباری و خدماتی سنتی مودرا ستفاده قرار می دهد.

۲- سازمانهای مربوطه به منظور ایجاد تحرک و حس وظیفه شناسی و سازماندهی زنان به روشهای زیر عمل می کنند:

* آنان را نسبت به مسائل سازمانی حساس می کنند.

* گروههای مشابه را با توجه به نیازهای مشترکشان سازماندهی می کنند.

* پس اندازها را به منظور عملکردهای حمایتی و کمکهای سازنده جنبی به جریان می اندازند.

* آشنایی با دانش و فنون و عملکردهای نوین.

* توسعه روشهای استفاده مطلوب از منابع طبیعی برای توسعه پایدار

* مرتبط نمودن نیازهای حیاتی با نیازهای اجتماعی

* اطمینان به فقرا در جهت بهره مندی از منافع این فرآیند باید با تأکید بر فرهنگ باشد و باید

در اجزای اصلی آن، مشارکت و دانش درونزای زنان مورد نظر باشد. در سطح ملی، دولت

می بایست در نظام ارائه خدمات دگرگونی هائی را بوجود آورد که جوابگوی نیازهای زنان باشد.

می توان گفت که به منظور هماهنگی بین سازمانهای زنان و سازمانهای دولتی و نهادهای مستقل

غیردولتی گروههای واسطه ای مورد نیاز است.

● نتیجه گیری

تحت تأثیر سازمان زنان برای حرکت جمعی، طرحهای مؤثر برای مقابله با ناتوانی و آسیب پذیری و فقر آنان که پیش نیاز یک توسعه پایدار می باشد، ارائه گردیده است.

اهداف برنامه های توسعه به منظور چگونگی زندگی زنان، مبتنی بر دو اصل "وضعیت و شرایط آنان" پایه گذاری شده است. شرایط زندگی زنان در یک چرخه زمانی کوتاه،

زمانی قابل دگرگونی است که ماهیت و اصل زندگی آنها در رابطه با کمبودهای شرایط زندگی

نظیر آب و بهداشت و آموزش و غیره تغییر داده شود. آنها در ارتباط با تقسیم کار بر مبنای

جنسیت و یا در ارتباط با جایگاه زنان براساس قدرت و کنترل منابع تولید مهمترین موضوع

برای مجادله است. اجلاس نیازهای زنان براساس جنسیت به آنان کمک می کند تا برابری

بیشتری بدست آورند و نقش های موجود را عوض کنند و بدین وسیله جایگاه اقتصادی و اجتماعی

زنان را در رابطه با دیگران دگرگون کنند. زنان مناطق کوهستانی، نیازهای عملی خود

را با نقشهای اولیه، نگهداری و مواظبت از خانواده، تولید کشاورزی، مدیریت اجتماعی

تشخیص می دهند. برنامه ریزان و کسانی که علاقمند به نشان دادن و یا بیان این نیازها هستند

یک هدف را دنبال می کنند و ادعا می کنند که زنان را در روند و فرآیند توسعه در نظر گرفته اند.

به هر حال، برآوردن نیازها برای رسیدن به برابری به تنهایی از طریق طرح و بررسی برنامه های زنان قابل دستیابی نیست. در صورتی می توان از ماهیت نابرابری جنسی زنان تحت سلطه پرده برداشت که سازمانهای مربوط به عملکرد و فعالیت زنان به انسجام و وحدتی قابل قبول رسیده باشند. نیازهای مهم زنان مناطق کوهستانی زمانی برآورده می شود که دولت و نمایندگیهای توسعه، بتوانند به توسعه ای پایدار در مناطق کوهستانی دست یابند.

■ پانوشتها:

1. Biophysical
2. Vevticoloy
3. INaccessibility
4. Marginality
5. Biodiversity
6. Cultural Diversity
7. Collective Action
8. Mobilising Women
9. Organising Women
10. AKRSP
11. BRAC
12. PERW
13. SEWA
14. W.W.F
15. S.F.E.W.A

کارشناسان صورت نمی گیرد و قبل از اقدام به این کار، باید نیروی انسانی آموزش دیده و آگاه در این زمینه تربیت کرد.

■ منابع

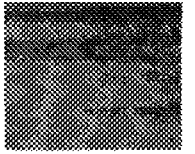
- ۱- امید بیگی، رضا (۱۳۷۴)؛ رهیافت های تولید و فرآوری گیاهان دارویی، جلد اول؛ انتشارات فکرروز.
- ۲- باقری، موسی، رجحان محمدصادق (۱۳۷۶)؛ بررسی وضعیت گیاهان دارویی و استفاده از آنها در ایران و جهان؛ مجله جنگل و مرتع شماره ۳۳.
- ۳- رادنیبا، حسین (۱۳۷۳)؛ خط مشی و سیاست های کلان آموزش کشاورزی؛ مجموعه مقالات سمینار بین المللی آموزشهای علمی - کاربردی؛ تهران.
- ۴- فخر طباطبایی، سیدمحمد (۱۳۷۳)؛ گیاهان دارویی و اثر عوامل تنشی در زندگی آنها؛ مجله منابع طبیعی ایران؛ سال دوم شماره ۲۷.

■ پی نوشتها:

1. Digitalis spp.
2. Catharanthus roscus.

ادامه صفحه ۳۴

میلی گرم از انواع آن، ناگزیر به نابودی همه رویشگاههای طبیعی آن هستیم. در حالی که، وجود یک گیاه دارویی در یک منطقه نه تنها نشانگر اوضاع و شرایط اقلیمی حاکم بر آن است؛ بلکه می تواند به عنوان منجی جهت ذخایر ژنی بیوشیمیایی و انجام بررسیهای زیست محیطی پی گیری و مدلسازی شود. لذا گرایش به سمت شناخت مناطق زیست محیطی مناسب با گیاهان دارویی و معطر و نیز مدلسازی آنها در مزارع به سبب تولید انبوه آنها ضروری بنظر می رسد. ذکر این نکته نیز ضروری است که انتقال فن آوری تولید بیوژن از طبیعت به آزمایشگاه و مزرعه جزم با دست توانای

«مروری بر برنامه‌های توسعه اول تا هشتم تایلد»

● ترجمه و تدوین: رجب پناهی

کارشناس مدیریت طرح و برنامه معاونت عمران و صنایع روستایی

● قسمت دوم

■ اشاره

در بخش اول این مجموعه خلاصه‌ای از برنامه‌های توسعه اول تا هشتم تایلد مرور کردیم و اینک در بخش دوم این بحث اشاره کوتاهی خواهیم داشت به راهبردهای تقویت اقتصادی، راهبرد توسعه مدیریت، هماهنگی بین راهبردهای توسعه مفاهیم آن برای برنامه‌ریزی بخشی، نقش سازمانهای NED و NESDB در هماهنگی برنامه‌های توسعه تایلد. شایان ذکر است جدول اول این بخش عمدتاً مربوط به مطالب بخش اول مقاله حاضر می‌باشد که تصویری کلان از فعالیت‌های توسعه در تایلد را ارائه می‌دهد.

۲- راهبردهای تقویت اقتصادی

الف) اجرای سیاستهای اقتصادی همه جانبه که به ثابت و پایداری سالم و ایجاد اشتغال کمک می‌کند.

ب) تشویق اقداماتی به منظور یکپارچه کردن توسعه اقتصادی

ج) تأکید بر توسعه صنعتی که در این فرآیند، توسعه کشاورزی نیز، ملحوظ شده است.

د) تنظیم نظام اقتصاد ملی به منظور تأمین کارایی بیشتر در زمینه بین‌المللی کردن پول و سرمایه برای دستیابی به هزینه‌های تولید پایین

در تولید محصولات داخلی.

ه) توسعه و به‌کارگیری علوم و فن‌آوری به منظور افزایش توان رقابت کشور در سطح بین‌المللی. سهم بودجه برای کارهای علمی و تحقیقاتی نسبت به تولی‌ناخالص داخلی باید افزایش یابد که این کار، به نوبه خود موجب افزایش تولید خواهد بود.

و- بهره‌برداری از منابع طبیعی جهت توسعه فن‌آوری داخلی به منظور نیل به سعادت و کامیابی پایدار کشور با در نظر گرفتن هزینه‌های اجتماعی.

ز- گسترش خدمات اساسی هم از نظر کمی و هم از نظر کیفی، به منظور جوابگویی به تقاضای مردم در نواحی مختلف. سطح این خدمات نیز، باید بهبود یابد، به ویژه، در زمینه سیستمهای حمل‌ونقل و ارتباطات بین‌المللی، به علاوه، توسعه خدمات زیربنایی در نواحی شهری و روستایی به منظور ارتقای سطح زندگی مردم، باید شتاب بیشتری بگیرد.

۳- راهبرد توسعه مدیریت:

اجرای اقدامات توسعه در مورد اهداف نام برده، بحث پیچیده‌ای است. زیرا، اهداف فوق، با توسعه اقتصادی، اجتماعی و محیط زیست در ارتباط است و همکاری همه جانبه همه

گروههای ذی‌نفع - هم بخشهای عمومی و هم بخشهای خصوصی - از جمله: سازمانها و تشکلات مردمی را می‌طلبد. خدمات ارائه شده توسط دولت، به تنهایی چاره‌ساز نیست؛ زیرا این کار، منجر به افزایش تقاضا برای نیروی انسانی و بودجه خواهد شد، که این اقدامات با سیاستهای حذف بوروکراسی دولت تناقض دارد.

اولاً: باید اقدامات مشخصی برای افزایش رویه رشد مشارکت بخش خصوصی در توسعه کشور از طرق زیر اتخاذ شود.

- استفاده از مکانیزم قیمت‌گذاری به منظور مدیریت توسعه کارا، تجدیدنظر در سیاستهای دخالت دولت، مانند: کنترل قیمتها و یارانه از اهم این اقدامات به شمار می‌روند.

- انتخاب اقدامات مناسب و صحیح برای دخالت دولت در مواردی نظیر: مکانیزم قیمت‌گذاری ناموفق غیرکارا، مانند توزیع درآمدها، نابودی منابع طبیعی و تخریب محیط زیست. سیستم مدیریتی باید به گونه‌ای تنظیم شود، تا حمایت مالی برای افزایش توانمندی محرومان در اختیار آنان قرار گیرد.

ثانیاً: باید شیوه روشن‌تری در جهت اصلاحات خدمات اتخاذ شود. به منظور ایجاد خدمات مختصر و مفید و در عین حال نوین و مؤثر و هماهنگ با اقدامات نیرومندساختن و

استحکام جامعه، مسؤولیت‌های تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری به مؤسسات دولتی در سطح محلی واگذار شود.

ثالثاً: باید درک عمومی بین گروه‌های مربوط، به منظور تغییر جهت از نظام برنامه‌ریزی بالا به پایین به نظام برنامه‌ریزی پایین به بالا در توسعه ملی مدیریت، جهت انتقال روند و مراحل تصمیم‌گیری برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری در سطح روستاها و مناطق، ارتقای همکاری و تعاون بین مؤسسات دولتی، سازمان‌های خصوصی، دانشگاهیان، کارکنان سازمان‌های مردمی و رسانه‌های ارتباط جمعی به عمل آید.

۴- هماهنگی بین راهبردهای توسعه و مفاهیم آن برای برنامه‌ریزی بخشی

بین پیشنهادها، رهنمودها و راهبردهای فوق برای توسعه ملی در برنامه هشتم با سیاستها و رهنمودهای مؤسسات و سازمان‌های دولتی و خصوصی مربوطه از جنبه‌های مختلف، هماهنگی وجود دارد که از جمله می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- ۱- اصلاح آموزش معلمان
- ۲- غیرمتمرکز نمودن مدیریت آموزش
- ۳- افزایش مشارکت بخش خصوصی در زمینه آموزش و کمک به دانش‌آموزان بی‌بضاعت در ادامه تحصیل
- ۴- تقویت مؤسسات و نهادهای خانوادگی
- ۵- بانک کشاورزی تایلند گروهی را به وجود آورد، تا در پروژه‌های تحت عنوان «آموزش و پرورش تایلند در عصر جهان شمولی» فعالیت کنند.

این گروه، از ۲۰ نفر تشکیل شده است، که راهبردهای آموزشی را برای دهه آینده تدوین می‌کنند. این راهبرد در قالب مفاهیمی انجام می‌گیرد و به شیوه‌ای از نظام آموزشی تأکید دارد، که هدف آن، مردمانی خوشبخت و سعادتمند، جامعه‌ای با اقتدار، مسالمت‌آمیز و محیط زیست پایدار می‌باشد.

۶- نخست‌وزیری، سیاست‌های بلندمدتی را برای توسعه زنان به منظور افزایش فرصتهای جهت مشارکت آنان در روند توسعه و بالا بردن سطح زندگی تدوین کرده است.

۷- کمیته ملی تمرکززدایی و توسعه روستایی به اتفاق آراء، کارایی و کیفیت مدیریت توسعه

روستایی را در طول برنامه هشتم مورد تأکید قرار دادند، آنها علاوه بر توسعه منابع انسانی، به منظور دستیابی به توانایی‌ها بر زندگی با سطح و کیفیت خوب تأکید داشتند.

● عصر نوین توسعه تایلند (NESDB) و نقش آن

NESDB گذشته - حال

کوشش‌های اولیه در رابطه با برنامه‌های توسعه در تایلند از سال ۱۹۵۰، از زمانی که شورای اقتصادی ملی (NEC) شکل گرفت. با هدف انجام مطالعات اقتصادی و مشاوره با دولت تایلند، در زمینه مسائل مالی عمومی و اقتصادی شکل گرفت، شروع شد. این شورا، بیست نفر عضو داشت و نخست‌وزیر تایلند، ریاست این شورا را برعهده داشت. کار شورا به؟؟؟ بخش تقسیم شد: کشاورزی، مالی، بازرگانی، صنعت و ارتباطات. NLC: مسؤولیت‌های انتخاب سرپرست هر کدام از بخشها را زیر نظر و مسؤولیت دبیر کل به عهده داشت.

به منظور رفع نقاط ضعف و اشتباهات ناشی از فقدان اهداف مشخص و جامع، هیأتی از بانک جهانی جهت راهنمایی و مشاوره به تایلند دعوت شد. این هیأت، در سال ۱۹۵۷ برای مطالعه اوضاع و شرایط اقتصادی کشور ترسیم و پیشنهاد نظام برنامه اقتصاد ملی وارد تایلند شد. بانک جهانی به منظور تداوم مطالعات اقتصاد ملی و تهیه طرح‌های توسعه، تشکیل آژانس برنامه‌ریزی مرکزی را توصیه نمود.

● تأسیس NESDB

پیرو توصیه بانک جهانی در سال ۱۹۵۹ دفتر توسعه اقتصاد ملی (NED) تشکیل شد. و در سال ۱۹۷۲ به دفتر توسعه اقتصادی - اجتماعی ملی (NESDB) تغییر نام یافت. این تغییر نام، به دلیل تأکید بر اهمیت توسعه اجتماعی در روند برنامه‌های توسعه بود. NESDB اساساً یک مؤسسه مرکزی برنامه‌ریزی است، که انجام مطالعات اقتصاد سلطنتی و همچنین، ترسیم برنامه‌های توسعه را برعهده دارد.

NESDB از زمان تشکیل ۷ برنامه توسعه را به انجام رسانده است.

● مسؤولیتها

طبق آخرین قانون توسعه اجتماعی و اقتصادی ملی، به تاریخ ۱۹۷۸ مسؤولیت و وظایف اصلی NESDB به شرح ذیل می‌باشد:

- ۱- مطالعه و تجزیه و تحلیل شرایط و اوضاع اقتصادی کشور برای ارائه به کمیته توسعه اجتماعی و اقتصادی (NESDB) و توصیه توسعه اقتصادی و سیاست‌های تثبیت.

- ۲- ارزیابی و هم‌آهنگ کردن پروژه‌های توسعه اقتصادی مؤسسات دولتی، تنظیم سیاست‌های توسعه اقتصادی همه‌جانبه بر اساس نتایج ملی موجود و الویتها.

- ۳- مطالعه دسترسی به منابع مالی و منابع بالقوه برای پیشنهاد و ارائه به NESDB

- ۴- هماهنگی با سازمانها و مؤسسات دولتی در آماده کردن برنامه‌های توسعه و طرح‌هایی در زمینه بودجه سالانه برنامه توسعه، وام‌های خارجی و دیگر منابع مالی

- ۵- بررسی هزینه‌های لازم جهت اجرای بخشهای مختلف برنامه توسعه و ارائه پیشنهاد اصلاحات

- ۶- در نظر گرفتن و هماهنگ کردن در خواستههای وام و کمک‌های خارجی مؤسسات و سازمان‌های دولتی و پیشنهاد کمک‌های اضافی در صورت نیاز.
- ۷- ارزیابی و نظارت بر اجرای پروژه‌ها و طرح‌های توسعه اقتصادی و اجتماعی مؤسسات و سازمان دولتی

- ۸- پیشنهاد راهبرد مناسب توسعه اقتصادی به NESDB

- ۹- هرگونه فعالیت و اقداماتی که قانون توسعه اجتماعی و اقتصادی ملی سال ۱۹۷۸ مشخص کرده است.

● ساختار NESDB

ساختار NESDB به شکل زیر می‌باشد:

- ۱- کمیته توسعه اجتماعی و اقتصادی ملی (NESDB)

ریاست این کمیته بر عهده یک اقتصاددان ارشد و برجسته است و سایر اعضای آن عبارتند از: مسؤول بانک تایلند، دبیرکل کمیسیون خدمات شهری، مدیر اداره بودجه، مدیرکل دفتر سیاست مالی، دبیرکل NESDB و ۹ عضو دیگر که توسط کابینه انتخاب می‌شوند.

کمیته توسعه اجتماعی و اقتصادی ملی،

مسئولیت نظارت فعالیتها و کارهای NESDB را بر عهده دارد و راهبردهای توسعه اجتماعی و اقتصادی مناسب را به کابینه پیشنهاد می‌کند. همچنین این کمیته مسئولیت و حق دخل و تصرف در برنامه‌ها؟ پروژه‌ها و طرحها و

سیاستهایی را که توسط دفتر NESDB به این کمیته تسلیم می‌شود، دارد و همچنین مسئولیت ارائه پیشنهادها را لازم در مورد موارد فوق ۲ - دفتر هیأت توسعه اجتماعی و اقتصادی ملی.

دبیرکل دفتر NESDB، ریاست این دفتر را به عهده دارد. این دفتر، به عنوان دبیرخانه کمیته توسعه اجتماعی - اقتصادی ملی جهت اطلاعات و تسلیم پیش‌نویس برنامه توسعه اقتصادی - اجتماعی جهت رسیدگی انجام وظیفه می‌کند.

برنامه موضوع	برنامه اول (۱۹۶۶ - ۱۹۶۱)	برنامه دوم (۱۹۷۱ - ۱۹۶۷)	برنامه سوم (۱۹۷۶ - ۱۹۷۲)	برنامه چهارم (۱۹۸۱ - ۱۹۷۷)
شرایط اقتصادی، اجتماعی و سیاسی	<ul style="list-style-type: none"> اقتصاد کمتر توسعه یافته، اکثریت مردم در بخش کشاورزی فعالیت می‌کردند نیروی کار مازاد در کشور سطح درآمد پایین ولی منابع طبیعی عینی و محیط زیست سالم سیستم سیاسی متمرکز 	<ul style="list-style-type: none"> شرایط تشابه برنامه اول 	<ul style="list-style-type: none"> نظام سیاسی بسیار متمرکز هنوز حاکم بود شرایط اقتصادی کشور تحت تأثیر قرار گرفت که منجر به بی‌ثباتی در شرایط اقتصادی کشور شد 	<ul style="list-style-type: none"> بی‌ثباتی سیاسی به دنبال شورش و هرج و مرج در ۱۴ اکتبر ۱۹۷۶ مسأله اختلاف درآمدها و تخریب منابع طبیعی و محیط زیست
۲ - مفهوم و مشخصات برنامه	<ul style="list-style-type: none"> توسعه اقتصادی موضوع اصلی بود و به طور گسترده، مورد پذیرش بود. تنها هدف برنامه شتاب دادن به رشد اقتصادی نظام برنامه‌ریزی از بالا به پایین راهبرد برنامه‌ریزی به سرمایه‌گذاری در بخش خدمات زیربنایی اساسی یا ابتدایی هم در بخش اقتصادی و هم اجتماعی با استفاده از فن تحلیل پروژه تأکید بر جمع‌آوری دارایی‌های سرمایه‌ای 	<ul style="list-style-type: none"> سیاستهای توسعه ملی همچنان رشد اقتصادی مورد تأکید قرار می‌داد اگرچه برنامه اهمیت برابری و توزیع رشد به سایر نواحی به ویژه مناطق شمال شرقی را متذکر شد. توسعه اجتماعی به عنوان ابزار در خدمت و حمایت از توسعه اقتصادی نگرشها یا رهیافتهای برنامه‌ریزی به سطح وزارتخانه‌ای تغییر یافت که بر تحلیل بخشی تأکید داشت. این برنامه بعدها به عنوان چارچوب یا بنای طرحهای توسعه قرار گرفت. 	<ul style="list-style-type: none"> تأکید بر رشد اقتصادی و ثبات پولی (Monetary stability) اولین باری بود که برنامه توسعه ملی موضوع توسعه اجتماعی را مورد توجه قرار داد به موجب سیاستهایی به اصطلاح جمعیتی، اگرچه این سیاست بیشتر بر کاهش رشد جمعیت تأکید می‌ورزید و این نکته موضوع کمیته بود تا کیفی. 	<ul style="list-style-type: none"> به خاطر مسأله بی‌ثباتی سیاسی متوجه روش تحلیل مسأله (Problem analysis) شد. در نتیجه شیوه تحلیل مسأله برنامه چهارم اهداف زیادی را جهت توسعه ملی اتخاذ کرد.

● کمیته ملی تمرکززدایی و توسعه روستایی به اتفاق آراء، کارآیی و کیفیت مدیریت توسعه روستایی را در طول برنامه هشتم مورد تأکید قرار دادند. آنها علاوه بر توسعه منابع انسانی، به منظور دستیابی به توانایی‌ها بر زندگی با سطح و کیفیت خوب تأکید داشتند.

موضوع / برنامه	برنامه پنجم (۱۹۸۶ - ۱۹۸۲)	برنامه ششم (۱۹۹۱ - ۱۹۸۷)	برنامه هفتم (۱۹۹۶ - ۱۹۹۲)	برنامه هشتم (۲۰۰۱ - ۱۹۹۷)
شرایط اقتصادی - اجتماعی و سیاسی	<ul style="list-style-type: none"> ● ثبات اوضاع سیاسی بیشتر ● رکود اقتصاد بین‌المللی به دنبال شوک دوّم نفتی 	<ul style="list-style-type: none"> ● اوضاع اقتصادی در این برنامه از شرایط مشابه در برنامه پنجم برخوردار بود و این به خاطر شرایط نامطلوب حاکم در اقتصاد بین‌المللی بود ● کشور با مشکلات و مسائل اقتصادی، سیاسی گوناگونی روبه رو بود. 	<ul style="list-style-type: none"> ● اوضاع سیاسی کشور از دموکراسی بیشتر برخوردار است. نمایندگان منتخب دخالت بیشتری در روند تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری کشور دارند ● کشور را به طرف حاکمیت دموکراسی رعایت حقوق بشر و حفاظت محیط زیست رهنمون شد ● فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی (سابق) و سوسیالیسم منجر به بیدایش ایدئولوژی سیاسی مختلف در نتیجه شرایط نامطمئن سیاسی شد. 	<ul style="list-style-type: none"> ● این برنامه در دوران انتقال از برنامه هفتم به طرف توسعه قرن ۱۲۱ م اجرا می‌شود ● توسعه نامتعادل و نامتوازن بینی بخشهای اقتصادی، اجتماعی و محیط زیست در حال افزایش است.
مفهوم و ویژگیهای برنامه	<ul style="list-style-type: none"> ● تأکید برنامه بر ثبات اقتصادی ● رویکردهای برنامه‌ریزی توسعه ملی از شیوه «تحلیل پروژه (Project analysis)» به برنامه‌ریزی طرح (Programming Scheme) تبدیل شد. ● در این برنامه سیستم برنامه‌ریزی بالا به پایین (Top Down Planning) بود ولی برنامه‌ریزی در سطح ناحیه و منطقه مطرح بود. 	<ul style="list-style-type: none"> ● در این برنامه هم اهداف اقتصادی و هم اهداف اجتماعی ملحوظ شد ● طرحی برای برنامه‌ریزی رهیافت استفاده شد که شامل ۱۰ برنامه عمده بود ● این برنامه، برنامه‌ریزی پایین به بالا را مورد تأکید قرار داد و اهمیت ویژه‌ای را برای هماهنگی و نظم سیستم مدیریتی و بازرگری در نقش دولت داشت 	<ul style="list-style-type: none"> ● این برنامه مفهوم توسعه پایدار را روشن‌تر کرد ● سه هدف توسعه شامل رشد اقتصادی، توزیع درآمد و توسعه منابع انسانی، کیفیت سطح زندگی و محیط زیست ملحوظ شد 	<ul style="list-style-type: none"> ● برنامه اهداف توسعه پایدار را دنبال می‌کند از طریق تلقی توسعه انسانی به عنوان هدف اصلی توسعه ملی ● این برنامه به روشهای اداری مدیریت و تمرکززدایی مسئولیتهای برنامه‌ریزی که امکان مشارکت بیشتر و ۴۴۴ را میسر می‌سازد، تأکید دارد.

«اهداف اقتصادی برنامه ششم»

شرح	روند واقعی برنامه پنجم	اهداف برنامه ششم قبل از تجدیدنظر	عملکرد در سال ۱۹۸۷ - ۱۹۸۸	اهداف در سال ۱۹۸۹ - ۱۹۹۱	اهداف برنامه ششم تجدیدنظر شده
کاهش تجاری (قیمت جاری) ۱-۱ میانگین ارزش در سال (میلیون بات)	۵۵/۶۰۰	۳۵/۹۰۰	۷۰/۰۳۹	۱۲۴/۰۴۹	۱۰۲/۴۴۵
۱-۲ کاهش تجاری به تولید ناخالص داخلی (درصد)	۵/۸	۲/۷	۵	۶/۶	۶
کاهش حساب جاری (قیمت جاری) ۲-۱ ارزش میانگین در سال (میلیون بات) ۲-۲ کسری حساب جاری به نسبت تولید ناخالص داخلی (درصد)	۳۶/۰۰۰ ۳/۸	۱۱/۸۰۰ ۰/۹	۲۹/۰۶۰ ۲/۱	۷۵/۴۹۵ ۴	۵۶/۹۲۱ ۳/۲
صادرات کالا و خدمات ۳-۱ درصد رشد (ارزش به درصد) ۳-۲ درصد رشد (حجم به درصد)	۹/۸ ۸/۴	۹/۹ ۷/۴	۳۰/۳ ۱۸/۱	۱۶/۶ ۱۱/۳	۲۲/۱ ۱۴
صدور کالا ۴-۱ میزان رشد (ارزش به درصد) ۴-۲ میزان رشد (حجم به درصد) ۴-۳ میانگین ارزش در سال (میلیون بات)	۸/۴ ۸/۳ ۱۷۷/۵۰۰	۱۰/۷ ۸/۱ ۲۹۰/۷۰۰	۳۲/۳ ۱۸/۱ ۳۵۱/۵۵۰	۱۸/۳ ۱۳/۶ ۵۸۶/۵۵۴	۲۳/۹ ۱۵/۴ ۴۹۲/۵۵۲
درآمد از توریسم (قیمت جاری) ۵-۱ میزان رشد (ارزش به درصد)	۱۲/۲	۷/۴	۳۴/۳	۱۴/۸	۲۲/۶
واردات کالا و خدمات ۶-۱ میزان رشد (ارزش به درصد) ۶-۲ میزان رشد (حجم به درصد)	۳/۷ ۲/۰	۹/۳ ۴/۵	۳۴/۲ ۲۶/۸	۱۶/۵ ۱۱/۷	۲۳/۵ ۱۷/۸
واردات کالا ۷-۱ میزان رشد (ارزش به درصد) ۷-۲ میزان رشد (حجم به درصد) ۷-۳ میانگین ارزش سالانه (میلیون بات)	۲/۹ ۲/۹ ۲۳۳/۱۰۰	۹/۵ ۴/۶ ۳۲۶/۷۰۰	۴۲/۹ ۳۴/۰ ۴۲۱/۵۹۹	۱۷/۰ ۱۲/۲ ۷۱۰/۵۶۳	۲۷/۳ ۲۰/۹ ۵۴۹/۹۷۳
رشد اقتصادی (به درصد سال - قیمت ثابت) ۸-۱ کشاورزی ۸-۲ تولید کارخانه‌ای ۸-۳ تولید ناخالص داخلی (GDP)	۴/۱ ۵/۲ ۵/۳	۲/۹ ۶/۶ ۵/۰	۳/۳ ۱۳/۱ ۹/۷	۱/۴ ۹/۸ ۷/۵	۲/۱ ۱۱/۱ ۸/۴
رشد مخارج (هزینه) (% در سال با قیمت ثابت) ۹-۱ بخش خصوصی - معرف - سرمایه‌گذاری ۹-۲ بخش عمومی - معرف - سرمایه‌گذاری نرخ رشد جمعیت به درصد درآمد سرانه (بات) شاخص تعدیل قیمت محصول ناخالص شاخص قیمت معرفی IPC	۴/۳ -۰/۸ ۳/۳ ۱/۸ ۱/۷ ۲۱/۳۹۵ - ۲/۹	۳/۷ ۸/۱ ۵/۳ ۱/۰ ۱/۳ ۲۷/۷۸۳ - ۲/۳	۸/۸ ۲۴/۸ ۲/۷ -۶/۳ ۱/۷ ۲۶/۴۱۲ ۵/۵ ۳/۲	۷/۲ ۱۰/۴ ۹/۰ ۱۱/۸ ۱/۵ ۳۴/۹۸۶ ۵/۳ ۴/۸	۷/۸ ۱۶/۱ ۶/۵ ۴/۵ ۱/۵ ۳۴/۹۸۶ ۵/۴ ۴/۲

مروری بر اهداف مالی (بودجه) برنامه ششم

برنامه ششم ۱۹۸۷-۱۹۹۱	برنامه ششم ۱۹۸۷-۱۹۹۱	۱۹۸۹	میانگین ۱۹۸۷-۱۹۸۸	۱۹۸۸	۱۹۸۷	اهداف برنامه ششم (قبل از تجدیدنظر) ۱۹۸۷-۱۹۹۱	برنامه پنجم میانگین ۱۹۸۲-۱۹۸۶	تولید ناخالص داخلی (GDP) (قیمت جاری) مقدار رشد اقتصادی (%) شاخص تعدیل قیمت محصور ناخالص داخلی (درصد) GDP deflator درآمد مقدار رشد (درصد) درصد نسبت به تولید ناخالص داخلی مخارج بودجه (Expenditure budget) مقدار رشد (%) درصد نسبت به تولید ناخالص داخلی - سرمایه گذاری کل بودجه مقدار رشد (%) درصد نسبت به تولید ناخالص داخلی جوده سالانه مقدار رشد درصد نسبت به تولید ناخالص داخلی کسری
۱/۶۷۷/۶۱۴	۱/۸۹۶/۱۰۱	۲/۱۰۹/۰۹۳	۱/۳۳۹/۸۸۳	۱/۴۶۵/۷۳۶	۱/۳۳۴/۰۳۰	—	۹۶۸/۷۰۶	
۸/۴	۷/۵	۸/۵	۹/۷	۱۱/۰	۸/۴	۰/۵	۵/۳	
۵/۴	۵	۶	۵/۵	۷	۳/۰	—	—	
۲۹۷/۷۷۱	۳۱۷/۰۰۰	۲۷۸/۴۰۰	۲۳۳/۹۲۹	۲۵۰/۱۸۰	۱۹۷/۶۷۷	۲۱۷/۰۰۰	۱۴۶/۰۳۵	
۱۶/۳	۱۲/۳	۱۱/۳	۲۲/۸	۲۶/۶	۱۹/۰	۸/۹	۸/۷	
۱۶/۶	۱۶/۶	۱۶/۵	۱۶/۵	۱۷/۱	۱۶/۰	۱۵/۸	۱۵/۱	
۲۸۶/۵۰۰	۳۲۰/۵۰۰	۲۸۵/۵۰۰	۲۳۵/۵۰۰	۲۳۳/۵۰۰	۲۲۷/۵۰۰	۲۵۳/۲۰۰	۱۹۰/۹۵۰	
۱۲/۳	۱۴	۱۷/۲	۶/۲	۷	۵/۴	۶/۰	۹/۱	
۱۷/۱	۱۶/۹	۱۶/۹	۱۱۷/۵	۱۶/۶	۱۸/۴	۱۸/۴	۱۹/۷	
۴۰۵۴/۶۰۱	۶۵/۴۹۵	۵۳/۴۸۶	۳۸/۴۶۱	۲۰	۳۶/۳۱۱	—	۳۵/۴۵۳	
۲۱/۸	۲۵/۹	۳۳	۷/۶	۱۰/۷	۴/۴	۱/۰	-۰/۰۱	
۳/۲	۳/۴	۳/۲	۲/۸	۲/۷	۲/۹	(قیمت ثابت)	۳/۷	
۲۳۸/۹۹	۲۵۵/۰۰۵	۲۳۲/۰۱۴	۱۹۷/۲۴۰	۲۰۳/۲۰۹	۱۹۱/۱۸۹	—	۱۵۶/۷۴۷	
۱۰	۱۱/۳	۱۴/۱	۵/۳	۶/۳	۴/۳	۵/۳	۱۱/۹	
۱۴	۱۳/۵	۱۳/۷	۱۴/۷	۱۳/۹	۱۵/۵	قیمت ثابت	۱۶/۲	
۶/۷۲۹	۳/۵۰۰	۷/۱۰۰	۱۱/۵۷۲	۶/۶۸۰	۲۹/۸۳۳	۳۶/۲۰۰	۲۴/۹۱۵	
-۰/۵	-۰/۲	-۰/۴	-۱/۰	۰/۵	-۲/۴	-۲(۱۹۹۱)	-۴/۶	